

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра менеджменту та маркетингу

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»
здобувачів освіти ОС «Магістр»
галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальності D3 Менеджмент

Житомир - 2026

Методичні рекомендації для підготовки та захисту курсового проєкту здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності D3 «Менеджмент» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право. Житомир. Поліський національний університет, 2026. 33 с.

Укладачі:

Кравчук І. І. доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та маркетингу;

Тарасович Л.В. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу;

Присяжнюк О. Ф. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу;

Лавриненко С.О. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та маркетингу;

Рецензенти:

Зінчук Т. О., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та європейської інтеграції Поліського національного університету;

Валінкевич Н. В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та туризму Поліського національного університету.

Методичні рекомендації розглянуті та рекомендовані до друку:

- кафедрою менеджменту та маркетингу
протокол від 26 серпня 2026 р. № 2
- методичною комісією факультету економіки та менеджменту
протокол від 31 серпня 2026 р. № 1
- вченою радою факультету економіки та менеджменту
протокол від 31 серпня 2026 р. № 1

ЗМІСТ

Вступ	2
1. Мета і завдання курсового проєкту.	5
2. Зміст і структура курсового проєкту.	7
3. Порядок виконання та захисту курсового проєкту.	18
4. Критерії оцінювання курсового проєкту.	18
5. Орієнтовна тематика курсових проєктів.	19
6. Додатки	22

ВСТУП

Методичні рекомендації з підготовки та захисту курсового проєкту з дисципліни «Менеджмент організацій» для здобувачів ОС «Магістр» спеціальності D3 «Менеджмент» визначають основні вимоги до його змісту, структури, послідовності виконання, оформлення та захисту, розроблені на підставі Положення про кваліфікаційні роботи у Поліському національному університеті та Положення про організацію освітнього процесу у Поліському національному університеті.

Курсовий проєкт є самостійним теоретико-прикладним дослідженням, що виконується здобувачем освіти в процесі опанування дисципліни «Менеджмент організацій» та передбачає поглиблене вивчення актуальної проблеми управління організацією, її структурними підрозділами, бізнес-процесами або окремими напрямками управлінської діяльності. Виконання курсового проєкту передбачає інтеграцію теоретичних знань, аналітичних умінь і практичних навичок для дослідження конкретної управлінської проблеми та розроблення обґрунтованих пропозицій щодо її розв'язання. Необхідність виконання курсового проєкту визначається освітньо-професійною програмою.

На рівні магістерської підготовки курсовий проєкт має відображати здатність здобувача освіти самостійно здійснювати дослідження комплексної проблеми у сфері менеджменту організацій, критично оцінювати новітні підходи та практику управління, використовувати сучасний інструментарій аналізу й обґрунтовувати управлінські рішення. Результатом виконання курсового проєкту мають бути теоретично обґрунтовані та практично орієнтовані пропозиції, спрямовані на вдосконалення управлінських процесів, підвищення ефективності функціонування та забезпечення розвитку організації.

Курсовий проєкт передбачає самостійне розв'язання комплексної проблеми у сфері менеджменту організацій із використанням сучасних методів дослідження, аналітичного інструментарію та, за необхідності, інноваційних підходів. Його виконання має ґрунтуватися на опрацюванні наукових джерел, нормативно-правових та інформаційно-аналітичних матеріалів, а також фактичних даних діяльності організації, обраної як об'єкт дослідження. Зміст і результати курсового проєкту повинні відповідати визначеній темі, поставленій меті та сформульованим завданням дослідження.

У методичних рекомендаціях визначено структуру та послідовність виконання курсового проєкту, охарактеризовано зміст його основних структурних елементів, наведено вимоги до збору, систематизації, обробки та узагальнення інформаційних матеріалів за обраною темою. Окрему увагу приділено вимогам до аналітичної частини дослідження, обґрунтування управлінських рішень, формулювання висновків і практичних рекомендацій, оформлення результатів дослідження, підготовки презентаційних матеріалів та доповіді для захисту курсового проєкту.

Важливою складовою курсового проєкту є логічна взаємопов'язаність його структурних елементів: актуальності теми, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження, теоретико-методичних положень, результатів аналітичного дослідження, запропонованих управлінських рішень та висновків. Зміст проєкту

має засвідчувати послідовність наукового пошуку - від визначення проблеми та її теоретичного осмислення до проведення дослідження, обґрунтування управлінських пропозицій і визначення очікуваних результатів їх реалізації.

Курсовий проєкт узагальнює результати теоретичної та практичної підготовки здобувача освіти в межах дисципліни «Менеджмент організацій» і є формою оцінювання рівня сформованості відповідних знань, умінь та навичок. У процесі його виконання здобувач освіти має продемонструвати здатність системно застосовувати теоретичні положення менеджменту для дослідження конкретної управлінської проблеми, здійснювати критичний аналіз інформації, використовувати сучасні методи дослідження, інтерпретувати отримані результати, формулювати обґрунтовані висновки та розробляти практичні рекомендації.

Під час виконання курсового проєкту не допускаються академічний плагіат, фальсифікація, фабрикація, списування та інші порушення академічної доброчесності. Здобувач освіти несе відповідальність за достовірність використаних даних, самостійність отриманих результатів та коректність їх представлення. За результатами виконаного дослідження здобувачі освіти можуть підготувати наукові публікації, тези доповідей та інші науково-методичні матеріали за відповідною тематикою.

Дотримання положень цих методичних рекомендацій сприятиме формуванню у здобувачів освіти системного підходу до дослідження управлінських проблем, розвитку аналітичного та критичного мислення, здатності обґрунтовувати управлінські рішення й застосовувати набуті компетентності для вирішення практичних завдань у сфері менеджменту організацій.

1. Мета і завдання курсового проєкту.

Курсовий проєкт є результатом самостійної дослідницької діяльності здобувача освіти, що характеризується змістовою цілісністю, логічною послідовністю та системністю викладення матеріалу. Його виконання передбачає застосування здобутих теоретичних знань, практичних умінь і навичок для дослідження актуальної проблеми у сфері менеджменту організацій, проведення її комплексного аналізу та обґрунтування практично орієнтованих управлінських рішень. Курсовий проєкт має засвідчувати сформованість загальних і спеціальних компетентностей та досягнення визначених освітньою програмою результатів навчання за освітньою компонентою «Менеджмент організацій».

Метою курсового проєкту є систематизація, поглиблення та творче застосування здобувачем освіти теоретичних знань, методичних підходів і практичних навичок для комплексного дослідження актуальної проблеми у сфері менеджменту організацій, розроблення та обґрунтування управлінських рішень і практичних рекомендацій щодо її розв'язання з урахуванням особливостей функціонування об'єкта дослідження.

Відповідно до визначеної мети курсового проєкту здобувач освіти має виконати такі завдання:

- обґрунтувати актуальність і практичну значущість обраної теми з урахуванням сучасних теоретичних підходів та особливостей функціонування об'єкта дослідження;

- визначити мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження;

- здійснити аналіз нормативно-правового та інституційного забезпечення функціонування об'єкта дослідження відповідно до теми курсового проєкту;

- опрацювати наукові, навчально-методичні та інформаційно-аналітичні джерела за тематикою дослідження, систематизувати й узагальнити основні теоретичні підходи;

- визначити та обґрунтувати методичний інструментарій дослідження відповідно до його мети, завдань, об'єкта та предмета;

- надати організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження;

- здійснити комплексне дослідження сучасного стану функціонування об'єкта дослідження та визначеної проблеми із застосуванням відповідних методів аналізу;

- оцінити фінансово-економічний стан підприємства та визначити основні тенденції, проблеми й чинники, що впливають на результати його діяльності, відповідно до теми дослідження;

- ідентифікувати проблемні аспекти та резерви вдосконалення управлінської діяльності в межах визначеної проблематики;

- розробити та обґрунтувати практичні рекомендації й управлінські заходи, спрямовані на розв'язання виявлених проблем і підвищення ефективності функціонування об'єкта дослідження;

- здійснити економічне та, за можливості, організаційне обґрунтування запропонованих управлінських рішень і визначити очікувані результати їх реалізації;

- сформулювати обґрунтовані висновки та практичні рекомендації за результатами проведеного дослідження.

При виконанні курсового проєкту необхідно враховувати ряд аспектів - відповідальність за якість курсового проєкту, достовірність використаних даних, коректність проведених розрахунків, обґрунтованість отриманих результатів і висновків, а також дотримання встановлених вимог до оформлення та строків подання несе здобувач освіти як автор курсового проєкту;

Під час захисту курсового проєкту здобувач освіти має продемонструвати системне розуміння теоретичних засад менеджменту організацій, здатність критично опрацьовувати вітчизняні та зарубіжні наукові джерела, застосовувати сучасні методи дослідження, інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати запропоновані управлінські рішення та аргументовано представляти результати проведеного дослідження.

Зміст доповіді та відповіді на запитання під час захисту мають засвідчувати здатність здобувача освіти самостійно визначати й обґрунтовувати управлінські проблеми, використовувати аналітичний інструментарій для їх дослідження, формулювати практично значущі пропозиції та оцінювати доцільність їх реалізації.

2.1. Зміст і структура курсового проєкту

2.1. Курсовий проєкт здобувача вищої освіти освітнього ступеня магістра виконується державною мовою у формі самостійної письмової роботи та подається в електронній формі й у друкованому вигляді відповідно до встановлених вимог. Курсовий проєкт має відповідати визначеній темі, меті та завданням дослідження, характеризуватися логічною послідовністю викладення матеріалу, обґрунтованістю положень і висновків, а також належним рівнем академічного оформлення.

2.2. Структура курсового проєкту

Структура курсового проєкту включає:

- титульний аркуш;
- зміст;
- основну частину;
- список використаних джерел;
- додатки.

2.2.1. Титульний аркуш

Титульний аркуш курсового проєкту оформлюється відповідно до встановленої форми, наведеної в додатках до методичних рекомендацій.

2.2.2. Зміст

Зміст курсового проєкту має містити назви всіх структурних елементів і заголовків розділів та підрозділів із зазначенням їх нумерації та номерів початкових сторінок.

Назви структурних елементів, розділів і підрозділів у змісті мають повністю відповідати їх назвам у тексті курсового проєкту. Не допускається скорочення або зміна формулювань заголовків у змісті порівняно з основним текстом.

Зразок оформлення змісту наведено в додатках.

2.2.3. Основна частина курсового проєкту

Основна частина курсового проєкту включає:

- вступ;
- розділи курсового проєкту;
- висновки.

Рекомендований обсяг основного тексту курсового проєкту для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра становить 40 сторінок без урахування титульного аркуша, змісту, списку використаних джерел і додатків.

2.2.3.1. Вступ

У вступі обґрунтовуються вихідні положення та визначаються основні характеристики проведеного дослідження. Вступ має містити:

- актуальність теми дослідження;
- мету і завдання курсового проєкту;
- об'єкт і предмет дослідження;
- методи дослідження із зазначенням їх конкретного застосування;
- інформаційну базу дослідження;
- практичне значення отриманих результатів;
- структуру та обсяг курсового проєкту.

Актуальність теми дослідження

Актуальність теми обґрунтовується з урахуванням сучасного стану відповідної проблеми, наявних теоретичних підходів і практичних потреб менеджменту організацій. У цьому структурному елементі необхідно визначити проблемну ситуацію, яка зумовлює необхідність проведення дослідження, розкрити значущість обраної проблематики для діяльності організації та обґрунтувати доцільність її дослідження.

Обґрунтування актуальності доцільно здійснювати шляхом критичного опрацювання наукових джерел, зіставлення існуючих підходів до розв'язання проблеми та визначення аспектів, які потребують подальшого дослідження або вдосконалення.

За необхідності вказуються прізвища вітчизняних і зарубіжних науковців, праці яких зробили вагомий внесок у дослідження відповідної проблематики.

Висвітлення актуальності має бути конкретним, логічним і змістовним. Необхідно зосередити увагу на сутності проблеми, її сучасному стані та практичному значенні для менеджменту організацій.

Мета курсового проєкту

Мета визначає очікуваний результат дослідження та має бути безпосередньо пов'язана з його темою, об'єктом і предметом.

Формулювання мети повинно відображати не процес дослідження, а його кінцевий результат. Тому недоцільно визначати мету словами «дослідити», «вивчити», «проаналізувати», оскільки вони характеризують окремі дослідницькі дії, а не очікуваний результат.

Мету доцільно формулювати через такі конструкції, як: «обґрунтувати...», «розробити...», «удосконалити...», «визначити напрями...», «сформулювати...», «розробити рекомендації щодо...», «обґрунтувати управлінські рішення...» тощо.

Завдання курсового проєкту

Завдання конкретизують мету курсового проєкту та визначають послідовність її досягнення. Вони мають логічно відповідати структурі проєкту й охоплювати теоретичний, аналітичний та практичний аспекти дослідження.

Завдання формулюються як конкретні дослідницькі та практичні дії, наприклад: визначити, дослідити, систематизувати, узагальнити, охарактеризувати, оцінити, встановити, виявити, обґрунтувати, розробити, запропонувати, удосконалити тощо.

Сукупність поставлених завдань має забезпечувати послідовне досягнення визначеної мети курсового проєкту.

Об'єкт дослідження

Об'єкт дослідження - це процес, явище, система або діяльність організації, у межах яких виникає визначена проблемна ситуація та які обрані для дослідження.

Вибір об'єкта має відповідати темі курсового проєкту та забезпечувати можливість досягнення його мети. У роботах прикладного спрямування об'єктом дослідження може бути конкретна організація, підприємство, структурний підрозділ, управлінська система або певний процес менеджменту.

Предмет дослідження

Предмет дослідження становлять конкретні аспекти, властивості, закономірності, механізми або управлінські відносини в межах об'єкта, які безпосередньо досліджуються відповідно до теми курсового проєкту.

Предмет має бути вужчим за об'єкт і конкретизувати напрям дослідження. Саме предмет визначає, на яких характеристиках, процесах або управлінських відносинах зосереджується основна увага здобувача освіти.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне та часткове: об'єкт визначає ширшу сферу дослідження, тоді як предмет конкретизує її аспект, що безпосередньо підлягає вивченню.

Методи дослідження

У вступі наводиться перелік методів, використаних для досягнення мети та виконання завдань курсового проєкту, із зазначенням конкретного напрямку їх застосування.

Методи дослідження необхідно характеризувати не формально, а у взаємозв'язку зі змістом курсового проєкту. Для кожного методу доцільно зазначати, які саме аспекти дослідження за його допомогою вивчалися, оцінювалися або обґрунтовувалися.

Наприклад:

У процесі виконання курсового проєкту використано методи аналізу та синтезу - для систематизації теоретичних підходів до дослідження проблеми; порівняльного аналізу - для зіставлення показників діяльності організації та визначення динаміки їх змін; статистичні метод - для обробки й узагальнення кількісних даних; економічного аналізу - для оцінювання результативності діяльності організації; експертного оцінювання - для визначення пріоритетності управлінських проблем; графічний метод - для наочного представлення результатів дослідження; абстрактно-логічний метод - для формулювання висновків і обґрунтування практичних рекомендацій.

Перелік методів має відповідати фактичному змісту курсового проєкту та методам, які дійсно були використані під час проведення дослідження.

Інформаційна база дослідження

Інформаційну базу курсового проєкту становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців та фахівців відповідної сфери, нормативно-правові акти, офіційні статистичні матеріали, фінансова та управлінська звітність організації — об'єкта дослідження, аналітичні матеріали, матеріали періодичних видань, офіційні інформаційні ресурси, інформаційні ресурси світової комп'ютерної мережі *Internet*, а також інші достовірні джерела інформації, необхідні для проведення дослідження.

Під час формування інформаційної бази необхідно забезпечити актуальність, достовірність, репрезентативність і достатність використаних матеріалів для обґрунтування результатів дослідження та запропонованих управлінських рішень.

Практичне значення отриманих результатів

У цьому структурному елементі зазначається, у чому полягає практична цінність результатів курсового проєкту, зокрема розроблених рекомендацій, управлінських рішень, методичних підходів або запропонованих заходів.

Практичне значення доцільно визначати з урахуванням можливості використання результатів для вдосконалення управлінських процесів, підвищення ефективності діяльності організації, оптимізації використання ресурсів, удосконалення організаційних механізмів або розв'язання визначеної управлінської проблеми.

Структура та обсяг курсового проєкту

У кінці вступу зазначається загальна структура курсового проєкту та його обсяг, а також за потреби вказується кількість таблиць, рисунків, додатків і використаних джерел.

Структура та обсяг курсового проєкту

У цьому структурному елементі вступу зазначаються загальна структура курсового проєкту, його обсяг, кількість розділів, а також за потреби - кількість таблиць, рисунків та додатків.

Обсяг вступу рекомендується визначати в межах 2–3 сторінок. Зразок оформлення вступу наведено у додатку Г.

Курсовий проєкт з дисципліни «Менеджмент організацій» включає три розділи, зміст яких має відповідати визначеним меті та завданням дослідження. У розділах курсового проєкту подаються результати самостійного дослідження здобувача освіти, здійснюється систематизація та критичне опрацювання теоретичних положень, проводиться аналіз об'єкта дослідження, обґрунтовуються запропоновані управлінські рішення та практичні рекомендації.

У разі використання в курсовому проєкті ідей, концепцій, даних або матеріалів інших авторів обов'язковим є відповідне посилання на джерело їх походження. Усі використані джерела мають бути відображені у списку використаних джерел відповідно до встановлених вимог. Самостійність викладу матеріалу та коректне використання наукових джерел є обов'язковими умовами виконання курсового проєкту.

Курсовий проєкт має бути написаний у науковому стилі з використанням усталеної професійної термінології у сфері менеджменту. Виклад матеріалу повинен характеризуватися логічністю, послідовністю, аргументованістю та змістовною цілісністю. Не рекомендується використовувати художній, публіцистичний або надмірно описовий стиль викладу, складні й громіздкі мовні конструкції, необґрунтовані твердження, повтори та інформацію, що безпосередньо не стосується теми дослідження.

Розділи курсового проєкту можуть поділятися на підрозділи. Назви розділів і підрозділів мають бути чіткими, лаконічними та відображати їх зміст, а їх структура повинна забезпечувати логічну послідовність розкриття теми.

Курсовий проєкт оформлюється відповідно до чинних нормативних вимог та вимог державних стандартів України. Під час оформлення бібліографічних посилань і списку використаних джерел слід керуватися ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», якщо інше не визначено вимогами закладу вищої освіти.

Курсовий проєкт має відповідати таким загальним вимогам до викладення матеріалу:

- назви теми, розділів і підрозділів мають бути чіткими, лаконічними та максимально точно відображати зміст питань, що розглядаються;
- матеріал необхідно викладати грамотно, логічно, послідовно та доступною науковою мовою, дотримуючись професійної термінології;

– зміст проєкту має відповідати темі, меті та завданням дослідження; не допускається включення матеріалу, який не має безпосереднього зв'язку з предметом дослідження;

– не допускається механічне відтворення матеріалів із наукових та інших джерел без їх критичного осмислення, систематизації та належного посилання на джерело;

– використання цитат має бути обґрунтованим і відповідати змісту дослідження; надмірне цитування не допускається;

– твердження, висновки та запропоновані рішення мають бути аргументованими й ґрунтуватися на результатах проведеного дослідження та достовірних інформаційних джерелах;

– у тексті рекомендується уникати суб'єктивних конструкцій на зразок «я вважаю», «мені здається», «на мою думку» та використовувати академічні формулювання, наприклад: «на думку автора», «результати проведеного аналізу свідчать», «доцільним є», «отримані результати дають підстави стверджувати» тощо.

Курсовий проєкт з дисципліни «Менеджмент організацій» складається зі вступу, основної частини, що містить три розділи, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Рекомендований обсяг основного тексту курсового проєкту становить до 40 сторінок без урахування титульного аркуша, змісту, списку використаних джерел і додатків. Обсяг окремих структурних елементів має бути пропорційним їх змістовому навантаженню.

Кожен розділ основної частини, як правило, містить не менше двох підрозділів. Кількість підрозділів визначається логікою дослідження, його метою та завданнями. Структура курсового проєкту має бути збалансованою: обсяг розділів і підрозділів повинен відповідати їх змістовому значенню та забезпечувати пропорційне розкриття теоретичних, аналітичних і практичних аспектів досліджуваної проблеми.

Зміст розділів і підрозділів має забезпечувати послідовний перехід від теоретико-методичних засад дослідження до аналізу сучасного стану об'єкта та розроблення й обґрунтування практичних рекомендацій.

Таблиця 1

Структура курсового проєкту

Складові Курсового проєкту	Рекомендована кількість сторінок	Додатки
ТИТУЛЬНА СТОРІНКА	1 стор. (не нумерується)	Додаток А
ЗМІСТ	2 стор. (не нумерується)	Додаток Б
ВСТУП	3 – стор.	Додаток В
РОЗДІЛ 1(теоретична частина) 1.1. 1.2. 1.3.	до 10 стор.	

РОЗДІЛ 2 (аналітичний) 2.1. 2.2. 2.3.	12 стор.	
РОЗДІЛ 3 (рекомендаційно- оптимізаційний) 3.1. 3.2.	до 8 стор.	
ВИСНОВКИ	2 стор.	Додаток Д
Загальна кількість сторінок	40	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	3 стор. (не менше 40 найменувань)	Додаток Е

2.3. Технічні вимоги до оформлення та структура основної частини курсового проєкту

Технічні вимоги до оформлення

Курсовий проєкт оформлюється з дотриманням установлених вимог до технічного оформлення тексту:

- формат сторінки - А4;
- ліве поле - 2,5 см;
- праве поле - 1,5 см;
- верхнє та нижнє поля - 2,0 см;
- абзацний відступ - 1,25 см;
- міжрядковий інтервал - 1,5;
- шрифт - Times New Roman, 14 пт;
- вирівнювання тексту - по ширині сторінки.

Приклади оформлення структури курсового проєкту та змісту наведено у відповідних додатках до методичних рекомендацій.

Основна частина курсового проєкту

- Основна частина курсового проєкту складається з трьох взаємопов'язаних розділів:
- теоретико-методичний розділ;
- аналітичний розділ;
- рекомендаційно-прикладний розділ.

Така структура забезпечує послідовне розкриття теми курсового проєкту - від теоретичного осмислення проблеми та обґрунтування методичних підходів - через дослідження її проявів на конкретному об'єкті - до розроблення та обґрунтування практичних управлінських рішень.

Розділ 1. Теоретико-методичні засади дослідження

Перший розділ має теоретико-методичний характер і, як правило, складається з трьох підрозділів. Його зміст формує теоретичну та методичну основу для проведення дослідження у наступних розділах курсового проєкту.

У першому розділі необхідно:

- розкрити сутність і зміст основних понять та категорій за темою дослідження;
- визначити сучасний стан теоретичної розробленості досліджуваної проблеми;
- систематизувати та узагальнити основні наукові підходи до її розв'язання;
- розглянути еволюцію відповідних концепцій і підходів;
- визначити дискусійні питання, суперечності та аспекти проблеми, що потребують подальшого дослідження;
- охарактеризувати сучасні тенденції розвитку предмета дослідження;
- розглянути нормативно-правове та організаційно-інституційне забезпечення досліджуваної сфери;
- обґрунтувати методичні підходи та інструментарій, які будуть використані в аналітичній частині курсового проєкту.

На основі опрацювання наукових, навчально-методичних та інформаційно-аналітичних джерел необхідно не лише узагальнити існуючі положення, а й здійснити їх критичне осмислення, порівняти позиції різних авторів, визначити спільні та відмінні підходи, окреслити їх переваги й обмеження та обґрунтувати доцільність використання певних підходів у подальшому дослідженні.

Теоретичний матеріал має бути безпосередньо пов'язаний із темою курсового проєкту та слугувати основою для проведення прикладного дослідження. Доцільним є використання таблиць, схем, рисунків, діаграм та інших засобів візуалізації для систематизації та узагальнення теоретичного матеріалу.

Розділ 2. Аналітичне дослідження об'єкта та проблеми.

Другий розділ має аналітичний характер - складається з трьох підрозділів.

Його зміст має забезпечити практичне застосування теоретичних положень і методичного інструментарію, визначених у першому розділі, на матеріалах конкретної організації - об'єкта дослідження.

Аналітичний розділ має забезпечувати логічний перехід від теоретичного обґрунтування проблеми до її дослідження в реальних умовах функціонування організації.

Перший пункт розділу 2 - організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження

У цьому підрозділі надається загальна характеристика організації - об'єкта дослідження та основних напрямів її діяльності.

Залежно від специфіки об'єкта доцільно розглянути:

- основні етапи створення та розвитку організації;
- організаційно-правову форму та юридичний статус;
- основні види діяльності;
- продукцію, роботи або послуги;
- виробничі потужності та ресурсний потенціал;
- особливості виробничо-господарської діяльності;
- організаційну структуру управління;
- основні структурні підрозділи та напрями їх діяльності;
- основні показники результативності діяльності організації.

Обов'язковою складовою цього підрозділу є аналіз основних економічних показників діяльності організації. За наявності відповідних даних доцільно

здійснити оцінювання майнового та фінансового стану, ресурсного потенціалу, результатів діяльності, витрат, ділової активності та ефективності використання ресурсів.

Аналіз основних кількісних і якісних показників діяльності рекомендується здійснювати за три останні доступні для аналізу роки, що дає змогу визначити динаміку, основні тенденції та зміни у функціонуванні об'єкта дослідження.

Інформаційною основою аналізу можуть бути дані фінансової та управлінської звітності, статистичні матеріали, внутрішня інформація організації та інші достовірні джерела. Перелік показників і глибина їх аналізу визначаються темою курсового проєкту та особливостями об'єкта дослідження.

Другий пункт розділу 2 - аналіз системи менеджменту організації

Другий підрозділ присвячується дослідженню системи менеджменту організації в межах визначеної теми курсового проєкту.

Обов'язковим елементом підрозділу є рисунок, що відображає організаційну структуру управління організацією.

У підрозділі необхідно охарактеризувати взаємодію керуючої та керованої підсистем менеджменту, особливості функціонування структурних та ієрархічних рівнів управління, розподіл управлінських функцій і повноважень, а також ті процеси та явища, які безпосередньо пов'язані з предметом дослідження.

Особлива увага приділяється виявленню особливостей системи менеджменту, які впливають на виникнення або загострення досліджуваної проблеми.

Третій пункт розділу 2 - аналіз проблеми дослідження - присвячується безпосередньому вивченню проблеми, визначеної темою курсового проєкту.

У процесі аналізу необхідно поєднати кількісні та якісні методи дослідження, визначити сучасний стан і динаміку досліджуваного явища або процесу, виявити позитивні та проблемні аспекти функціонування об'єкта дослідження.

Результати аналізу мають дати змогу:

- визначити основні тенденції розвитку досліджуваного явища або процесу;
- виявити сильні та слабкі сторони об'єкта дослідження;
- оцінити стан предмета дослідження;
- визначити ключові проблеми та їх прояви;
- встановити основні чинники та причини виникнення виявлених проблем;
- дослідити взаємозв'язки між окремими чинниками;
- оцінити можливі наслідки збереження існуючого стану;
- визначити внутрішні резерви та потенційні напрями вдосконалення.

Проведений аналіз має завершуватися чітким формулюванням проблем, які потребують управлінського реагування, та створювати аналітичне підґрунтя для розроблення рекомендацій і управлінських рішень у третьому розділі курсового проєкту.

Результати аналітичного дослідження доцільно представляти за допомогою таблиць, рисунків, графіків, діаграм та інших засобів візуалізації. Кожна таблиця або графічний матеріал має бути не лише наведений у тексті, а й супроводжуватися відповідним аналізом та інтерпретацією отриманих результатів.

Розділ 3. Обґрунтування управлінських рішень та практичних рекомендацій

Третій розділ курсового проекту має рекомендаційно-прикладний характер і, як правило, складається з двох підрозділів, зміст яких ґрунтується на результатах теоретичного та аналітичного дослідження, представлених у попередніх розділах.

Основним завданням третього розділу є розроблення та обґрунтування конкретних управлінських рішень, рекомендацій і практичних заходів, спрямованих на розв'язання визначеної проблеми та вдосконалення відповідних аспектів діяльності й системи менеджменту організації.

Запропоновані рішення мають розроблятися з урахуванням:

- теоретичних положень і наукових підходів, розглянутих у першому розділі;
- обґрунтованого методичного інструментарію дослідження;
- результатів аналізу діяльності об'єкта дослідження;
- виявлених проблем, причин їх виникнення та взаємозв'язків;
- визначених резервів і можливостей розвитку організації.

У третьому розділі необхідно розкрити зміст запропонованих управлінських рішень, визначити механізми та умови їх реалізації, обґрунтувати доцільність запропонованих заходів і, за можливості, визначити очікувані результати їх впровадження.

Рекомендації та пропозиції мають бути безпосередньо пов'язані з результатами проведеного дослідження, відповідати виявленим проблемам і враховувати специфіку об'єкта дослідження. Не допускається формулювання загальних рекомендацій, які не мають належного аналітичного та теоретичного обґрунтування.

Запропоновані управлінські рішення можуть передбачати вдосконалення окремих управлінських процесів, організаційної структури, механізмів управління, системи планування, мотивації, комунікацій, прийняття управлінських рішень, використання ресурсів, цифрових інструментів та інших аспектів діяльності організації - відповідно до теми курсового проекту.

Особливу увагу необхідно приділяти обґрунтуванню практичної доцільності запропонованих рішень. За можливості їх ефективність підтверджується відповідними організаційними, економічними, фінансовими або іншими розрахунками. Для пропозицій, результативність яких може бути оцінена кількісно, доцільно визначати очікуваний економічний ефект, економію ресурсів, зміну відповідних показників діяльності або інші результати впровадження.

У разі неможливості здійснення прямого розрахунку економічного ефекту допускається використання інших обґрунтованих показників результативності, зокрема організаційних, соціальних, комунікаційних, якісних або кількісних показників, залежно від теми курсового проекту.

Висновки

Висновки є підсумковою частиною курсового проекту та мають містити узагальнення основних результатів проведеного дослідження.

У висновках стисло відображаються результати вирішення основних завдань курсового проекту, узагальнюються теоретичні положення, результати

аналітичного дослідження, виявлені проблеми та обґрунтовані управлінські рішення і практичні рекомендації.

Особливу увагу необхідно приділити результатам, отриманим безпосередньо здобувачем освіти в процесі проведення дослідження. Висновки мають відображати логічний зв'язок між поставленою метою, визначеними завданнями, результатами дослідження та запропонованими рішеннями.

Зміст висновків повинен давати змогу оцінити ступінь досягнення мети та виконання завдань курсового проєкту. Не рекомендується включати до висновків нові положення, фактичні дані або аргументи, які не були розглянуті в основній частині проєкту.

Рекомендований обсяг висновків становить 2-3 сторінки. Зразок оформлення висновків наведено в додатку Д.

Список використаних джерел

Список використаних джерел формується відповідно до джерел, які фактично були використані під час підготовки курсового проєкту та на які є посилання в його тексті.

Джерела у списку можуть розміщуватися:

- у порядку появи посилань у тексті;
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв джерел;
- у хронологічному порядку - відповідно до прийнятого способу оформлення.

Бібліографічний опис використаних джерел здійснюється відповідно до вимог *ДСТУ 8302:2015*. Приклад оформлення списку використаних джерел наведено в додатках.

До списку використаних джерел доцільно включати сучасні наукові публікації, монографії, наукові статті, нормативно-правові акти, офіційні статистичні та інформаційно-аналітичні матеріали, а також інші достовірні джерела, які безпосередньо стосуються теми курсового проєкту.

Список використаних джерел має містити не менше 40 найменувань. Перевагу доцільно надавати актуальним науковим джерелам, що відображають сучасний стан досліджуваної проблематики.

Усі джерела, наведені у списку, мають бути використані в тексті курсового проєкту, а кожне джерело, на яке є посилання в тексті, має бути включене до списку використаних джерел.

Додатки

Додатки є складовою курсового проєкту та містять допоміжні матеріали, які доповнюють основний текст, забезпечують повноту представлення результатів дослідження, але через значний обсяг або специфіку подання недоцільні для розміщення в основній частині.

До додатків можуть включатися:

- проміжні розрахунки та формули;
- розгорнуті таблиці статистичних та аналітичних даних;
- додаткові матеріали до організаційно-економічної характеристики об'єкта дослідження;
- детальні результати фінансово-економічного аналізу;

- розрахунки показників ефективності запропонованих управлінських рішень;
- розрахунки очікуваного економічного або іншого ефекту від реалізації запропонованих заходів;
- допоміжні схеми, рисунки, графіки та діаграми;
- анкети, опитувальні листи, форми збору інформації та результати опитувань;
- методики, алгоритми та інструкції, використані під час проведення дослідження;
- додаткові інформаційні та довідкові матеріали;
- інші матеріали, необхідні для повного розкриття результатів курсового проекту.

Матеріали, наведені в додатках, не повинні дублювати основний текст курсового проекту. У тексті проекту мають бути відповідні посилання на кожен додаток. Додатки повинні доповнювати та підтверджувати результати проведеного дослідження.

Кожен додаток оформлюється на окремій сторінці та має відповідне позначення і назву згідно з установленими вимогами до оформлення курсового проекту.

Курсовий проект оформлюється відповідно до правил, наведених у додатках.

3. Порядок виконання та захисту курсових проектів.

1. Вибір теми. Здобувач освіти обирає тему курсового проекту із переліку тем, який розробляє випускова кафедра. Перелік тем представлений у цих рекомендаціях.
2. Виконання курсового проекту на засадах консультування з керівником проекту.
3. Перевірка курсового проекту на плагіат (Порядок перевірки академічних текстів на наявність академічного плагіату (<http://surl.li/bpqxs>)).
4. Подання курсового проекту керівнику для оцінки.
5. Підготовка до захисту - формування доповіді й презентації.
6. Захист

4. Критерії оцінювання курсового проекту

Критерії	мах
Технічне оформлення проекту відповідно до вимог стандарту	10
Логічно-структурна побудова проекту	5
Повнота розкриття теоретико-методологічних аспектів проблеми дослідження	10
Логічність та повнота висновків щодо фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства	10
Глибина практичного дослідження управлінської проблеми в межах конкретної організації	15

Практичність та об'єктивність запропонованих заходів та їх відповідність мети дослідження	15
Ступінь економічного обґрунтування запропонованих заходів	15
Логічність та повнота пропозицій і висновків проєкту	5
Захист проєкту:	15
- вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження, культура мовлення	5
- повнота і вичерпність відповідей.	10
РАЗОМ	100

5. Орієнтовна тематика курсових проєктів.

1. Вплив цільової підсистеми менеджменту організації на ефективність управлінських рішень у сучасних компаніях.
2. Формування місії та стратегічних цілей організації в межах цільової підсистеми менеджменту.
3. Цільова підсистема менеджменту організації як інструмент управління розвитком організаційного потенціалу.
4. Роль цільової підсистеми менеджменту організації в управлінні рітейловими мережами.
5. Забезпечення узгодженості управлінських рішень через механізми цільової підсистеми менеджменту організації.
6. Стратегічне планування діджиталізації організації в межах цільової підсистеми менеджменту.
7. Планування та контроль як ключові елементи функціональної підсистеми менеджменту організації.
8. Функціональна підсистема менеджменту організації у процесі прийняття управлінських рішень.
9. Взаємозв'язок функціональної підсистеми менеджменту організації та управління знаннями в організації.
10. Функціональна підсистема менеджменту організації як чинник підвищення організаційної ефективності.
11. Управління розвитком персоналу через інструменти функціональної підсистеми менеджменту організації.
12. Організаційна підсистема менеджменту організації як основа формування управлінської структури.
13. Управління організаційною культурою в межах організаційної підсистеми менеджменту організації.
14. Організаційна підсистема менеджменту організації та її вплив на ефективність управлінських рішень.
15. Роль організаційної підсистеми менеджменту організацій у забезпеченні взаємодії підрозділів.

16. Впровадження діджитал-технологій у межах організаційної підсистеми менеджменту організації.
17. Організаційна підсистема менеджменту як фактор розвитку організаційного потенціалу.
18. Інформаційна підсистема менеджменту організації як основа прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
19. Розвиток інформаційної підсистеми менеджменту організації в умовах цифрової трансформації.
20. Інформаційна підсистема менеджменту та її вплив на управління знаннями в організації.
21. Система інформаційного забезпечення менеджменту організації в управлінні рітейловими мережами.
22. Автоматизація управлінських процесів у межах інформаційної підсистеми менеджменту організації.
23. Інформаційна підсистема менеджменту як елемент підвищення конкурентоспроможності організації.
24. Управління мотивацією персоналу в межах соціально-психологічної підсистеми менеджменту організації.
25. Соціально-психологічна підсистема менеджменту організації як чинник розвитку організаційної культури.
26. Управління командною взаємодією в межах соціально-психологічної підсистеми менеджменту організації.
27. Роль соціально-психологічної підсистеми менеджменту організації у підвищенні організаційного потенціалу.
28. Економічна підсистема менеджменту організацій як основа управління фінансовими ресурсами організації.
29. Роль економічної підсистеми менеджменту організації в управлінні матеріально-технічним забезпеченням.
30. Економічна підсистема менеджменту організації та управління ефективністю рітейлових мереж.
31. Економічна підсистема менеджменту організації у забезпеченні інноваційного розвитку організації.
32. Планування та контроль ресурсів у межах економічної підсистеми менеджменту організації.
33. Забезпечувальна підсистема менеджменту організації як механізм підтримки управлінських рішень.
34. Роль забезпечувальної підсистеми менеджменту організації у формуванні інноваційного потенціалу організації.
35. Забезпечувальна підсистема менеджменту організації як чинник сталого розвитку організації.
36. Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організації як інструмент формування організаційної культури.
37. Управління комунікаціями в межах соціально-поведінкової підсистеми менеджменту організації.
38. Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організації як чинник розвитку людського потенціалу.

- 39.Управління персоналом у межах соціально-поведінкової підсистеми менеджменту організації.
- 40.Мотивація та лідерство в системі соціально-поведінкової підсистеми менеджменту організації.
- 41.Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організацій та впровадження управлінських рішень.
- 42.Контрольно-регулювальна підсистема менеджменту організації як засіб моніторингу ефективності управління підприємством.

ДОДАТКИ

Приклад оформлення титульного аркуша

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та маркетингу

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ
з дисципліни «Менеджмент організацій»
на тему:
Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організації
як інструмент формування організаційної культури
ТОВ «Систем-фактор»

Виконала: студентка ОС «Магістр»
спеціальності D3 «Менеджмент»
групи Мен-25-Маг
Брухович Світлана Василівна

Керівник проєкту:
д. е. н., професор
Кравчук Ірина Ігорівна

Приклад змісту курсового проєкту

ЗМІСТ		Ст.
ВСТУП		2
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПОВЕДІНКОВОЇ ПІДСИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	5
1.1.	Соціально-поведінкова підсистема в системі менеджменту організації.	8
1.2.	Інструменти формування організаційної культури.	
1.3.	Поведінкові методи формування організаційної культури.	
РОЗДІЛ 2.	СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТОВ «СИСТЕМ-ФАКТОР»	
2.1.	Організаційно-економічна характеристика підприємства.	
2.2.	Система менеджменту підприємства	
2.3.	Соціально-поведінкові інструменти формування організаційної культури	
РОЗДІЛ 3.	УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ТОВ «СИСТЕМ-ФАКТОР»	
3.1.	Розробка інноваційних методів управління формуванням організаційної культури	
3.2.	Впровадження цифрового інструментарію формування організаційної культури.	
ВИСНОВКИ		
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		
ДОДАТКИ		

Зразок вступу до курсового проєкту

Тема: Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організації як інструмент формування організаційної культури ТОВ «Систем-фактор»

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах функціонування організацій, що характеризуються динамічними змінами зовнішнього середовища, цифровізацією управлінських процесів, трансформацією трудових відносин та зростанням вимог до якості управління персоналом, особливого значення набуває соціально-поведінкова складова менеджменту. Ефективність діяльності організації значною мірою визначається не лише її ресурсним забезпеченням, організаційною структурою чи технологічними можливостями, а й характером взаємодії працівників, особливостями управлінської поведінки, системою цінностей, норм і моделей взаємодії, що формують організаційну культуру.

Організаційна культура є важливим чинником забезпечення узгодженості дій працівників, формування сприятливого соціально-психологічного середовища, розвитку командної взаємодії, підтримки мотивації та залученості персоналу. Водночас формування організаційної культури не може розглядатися як відокремлений процес, оскільки вона формується та відтворюється через систему управлінських відносин, поведінку керівників і працівників, комунікації, лідерство, мотиваційні механізми та прийняті в організації моделі взаємодії.

У цьому контексті актуальним є дослідження соціально-поведінкової підсистеми менеджменту як одного з механізмів формування та розвитку організаційної культури. Особливої значущості набуває визначення взаємозв'язку між соціально-поведінковими чинниками управління та характеристиками організаційної культури, виявлення проблемних аспектів їх функціонування та обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на формування сприятливого організаційного середовища.

Обрана проблематика є актуальною для ТОВ «Систем-фактор», оскільки ефективність функціонування організації та її подальший розвиток потребують узгодженого використання соціальних, поведінкових та управлінських механізмів, здатних забезпечувати належний рівень взаємодії персоналу, підтримувати спільні цінності та сприяти формуванню цілісної організаційної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та прикладні аспекти соціально-поведінкової складової менеджменту, організаційної культури, організаційної поведінки, лідерства, мотивації та соціально-психологічних механізмів управління персоналом досліджувалися у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема (зазначити прізвища авторів відповідно до фактично опрацьованих джерел).

Наукові дослідження висвітлюють різні підходи до визначення сутності організаційної культури, її структури, функцій і чинників формування, а також ролі управлінської поведінки, лідерства, мотивації, комунікацій та соціально-психологічної взаємодії в діяльності організації. Водночас динамічні зміни сучасного бізнес-середовища зумовлюють необхідність подальшого дослідження

механізмів взаємодії соціально-поведінкової підсистеми менеджменту та організаційної культури з урахуванням специфіки конкретних організацій.

Мета та завдання дослідження. Метою курсового проєкту є обґрунтування напрямів удосконалення соціально-поведінкової підсистеми менеджменту як інструменту формування та розвитку організаційної культури ТОВ «Систем-фактор».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити сутність і визначити роль соціально-поведінкової підсистеми менеджменту в діяльності сучасної організації;
- дослідити теоретичні підходи до формування та розвитку організаційної культури;
- визначити взаємозв'язок соціально-поведінкової підсистеми менеджменту та організаційної культури;
- охарактеризувати організаційно-економічний стан ТОВ «Систем-фактор»;
- дослідити систему менеджменту та особливості соціально-поведінкової взаємодії в організації;
- оцінити сучасний стан організаційної культури ТОВ «Систем-фактор» та визначити чинники, що впливають на її формування;
- виявити основні проблеми та резерви вдосконалення соціально-поведінкової підсистеми менеджменту організації;
- розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення соціально-поведінкових механізмів управління персоналом і формування організаційної культури ТОВ «Систем-фактор»;
- обґрунтувати доцільність запропонованих управлінських рішень та визначити очікувані результати їх реалізації.

Об'єкт і предмет дослідження. *Об'єктом дослідження* є соціально-поведінкова підсистема менеджменту ТОВ «Систем-фактор» та процеси формування організаційної культури підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних засад, механізмів та інструментів використання соціально-поведінкової підсистеми менеджменту для формування та розвитку організаційної культури ТОВ «Систем-фактор».

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою курсового проєкту є положення сучасної теорії менеджменту, організаційної поведінки, управління персоналом та організаційної культури, представлені у працях вітчизняних і зарубіжних науковців.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів. **Методи аналізу та синтезу** застосовано для систематизації та узагальнення теоретичних підходів до визначення сутності соціально-поведінкової підсистеми менеджменту та організаційної культури. *Абстрактно-логічний метод* використано для уточнення понятійно-категоріального апарату, формулювання висновків і розроблення практичних рекомендацій. *Системний підхід* застосовано для дослідження взаємозв'язків між елементами системи менеджменту, соціально-поведінковими чинниками та організаційною культурою підприємства. *Порівняльний метод* використано для зіставлення показників діяльності та характеристик соціально-поведінкової взаємодії в динаміці.

Статистичні та економіко-математичні методи застосовано для обробки й оцінювання кількісних показників діяльності підприємства. *Методи соціологічного дослідження*, зокрема анкетування та опитування, можуть бути використані для оцінювання окремих характеристик організаційної культури, задоволеності працівників, особливостей внутрішньої взаємодії та управлінської поведінки.

Інформаційна база дослідження. Інформаційну базу курсового проєкту становлять наукові праці вітчизняних і зарубіжних науковців за тематикою дослідження, нормативно-правові та організаційно-розпорядчі документи, офіційні статистичні матеріали, фінансова та управлінська звітність ТОВ «Систем-фактор», внутрішні інформаційні матеріали підприємства, результати опитувань або анкетування працівників, матеріали періодичних видань, офіційні інформаційні ресурси та інші достовірні джерела.

Практичне значення отриманих результатів. Практичне значення курсового проєкту полягає в розробленні рекомендацій щодо вдосконалення соціально-поведінкової підсистеми менеджменту ТОВ «Систем-фактор» як інструменту формування та розвитку організаційної культури. Запропоновані управлінські рішення можуть бути використані для вдосконалення взаємодії працівників, розвитку корпоративних цінностей, підвищення залученості персоналу, удосконалення управлінської поведінки та створення сприятливого організаційного середовища.

Обсяг і структура курсового проєкту. Курсовий проєкт складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Основний текст курсового проєкту викладено на 45 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 6 рисунків, 8 додатків. Список використаних джерел налічує 42 найменувань.

Приклад висновків до курсового проєкту на тему: Соціально-поведінкова підсистема менеджменту організації як інструмент формування організаційної культури ТОВ «Систем-фактор»

Проведене дослідження дало змогу узагальнити теоретичні підходи до визначеної проблематики, оцінити особливості її прояву в діяльності досліджуваного підприємства та розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення відповідних управлінських механізмів.

1. Узагальнення теоретичних підходів до дослідження соціально-поведінкової підсистеми менеджменту засвідчило, що вона охоплює сукупність управлінських механізмів, пов'язаних із поведінкою працівників, характером міжособистісної та групової взаємодії, лідерством, мотивацією, комунікаціями, соціально-психологічним кліматом та іншими чинниками, що визначають характер функціонування організації. Її ефективність значною мірою залежить від узгодженості індивідуальних і групових інтересів із цілями організації та сформованою системою управлінських цінностей.

2. Дослідження організаційної культури показало, що вона є важливою складовою системи менеджменту та визначає сукупність цінностей, норм, принципів, моделей поведінки й способів взаємодії, які формують характер внутрішнього середовища організації. Організаційна культура впливає на комунікації, мотивацію та залученість персоналу, характер управлінської взаємодії, командну роботу та сприйняття працівниками цілей і цінностей організації.

3. Визначення взаємозв'язку соціально-поведінкової підсистеми менеджменту та організаційної культури дало підстави розглядати їх як взаємопов'язані елементи управлінської системи. Управлінська поведінка керівників, характер комунікацій, система мотивації, лідерські практики та способи взаємодії працівників сприяють формуванню й закріпленню певних моделей організаційної поведінки. Водночас сформована організаційна культура визначає допустимі моделі поведінки та впливає на характер управлінської взаємодії.

4. Проведена організаційно-економічна характеристика ТОВ «Систем-фактор» дала змогу визначити основні особливості діяльності підприємства, його організаційної структури, ресурсного потенціалу та результатів функціонування. Аналіз основних показників діяльності в динаміці дозволив визначити тенденції розвитку підприємства та сформулювати інформаційне підґрунтя для подальшого дослідження соціально-поведінкових аспектів менеджменту.

5. Аналіз системи менеджменту ТОВ «Систем-фактор» дозволив охарактеризувати особливості взаємодії між рівнями управління та структурними підрозділами підприємства, розподіл управлінських функцій і повноважень, а також визначити особливості управлінської взаємодії, що мають безпосередній вплив на соціально-поведінкове середовище організації.

6. Оцінювання організаційної культури підприємства дало змогу визначити її основні характеристики, домінуючі цінності, особливості внутрішньої взаємодії та чинники, які впливають на поведінку працівників. Отримані результати доцільно

використовувати для визначення сильних сторін організаційної культури та аспектів, які потребують подальшого вдосконалення.

7. За результатами аналізу соціально-поведінкової підсистеми менеджменту визначено основні проблемні аспекти та резерви її вдосконалення. До пріоритетних напрямів можуть належати розвиток управлінських і комунікативних компетентностей керівників, удосконалення внутрішніх комунікацій, посилення зворотного зв'язку, розвиток командної взаємодії, удосконалення мотиваційних механізмів та формування спільних організаційних цінностей.

8. Розроблені рекомендації спрямовано на посилення ролі соціально-поведінкової підсистеми менеджменту у формуванні організаційної культури ТОВ «Систем-фактор». Запропоновані заходи мають передбачати системне вдосконалення управлінської взаємодії, розвиток комунікацій, підтримку командної роботи, підвищення залученості персоналу та узгодження індивідуальних і організаційних цінностей.

9. Обґрунтування запропонованих управлінських рішень має здійснюватися з урахуванням виявлених проблем, ресурсних можливостей підприємства та очікуваних результатів їх реалізації. Ефективність запропонованих заходів доцільно оцінювати за допомогою відповідних економічних, організаційних, соціальних та якісних показників залежно від характеру конкретного управлінського рішення.

10. Отже, результати проведеного дослідження дають підстави розглядати соціально-поведінкову підсистему менеджменту як важливий інструмент формування та розвитку організаційної культури. Її цілеспрямоване вдосконалення створює передумови для підвищення узгодженості управлінської взаємодії, розвитку конструктивних моделей поведінки працівників, зміцнення спільних організаційних цінностей та формування сприятливого внутрішнього середовища організації.

Приклади оформлення списку використаних джерел

Згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Книги</i>	
До трьох авторів	Гуторов А.О. Корпоратизація в аграрному секторі економіки. Монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2024. 256 с.
Чотири і більше авторів	Організаційно-економічні засади оцінювання впливу військової агресії та компенсаційної політики на розвиток аграрного підприємництва в Україні. монографія / Пугачов М.І., Жук В.М., Шпикуляк О.Г. та ін. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2024. 308 с.
Колективний автор	Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. III Міжнар. наук.- практ. конф. / Житомир. нац. агроекол. ун-т. Житомир : Полісся, 2025. 648 с.
Багатотомне видання	Генетика і селекція в Україні на межі тисячоліть : у 4 т. / гол. ред. В. В. Моргун. Київ : Логос, 2022. Т. 2. 636 с.
За редакцією	Стратегічні напрями інклюзивного розвитку інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення аграрного бізнесу: монографія / за заг. ред. О.В. Захарчука. – Київ : ННЦ «ІАЕ», 2024. 248 с.
Автор і перекладач	Котлер Ф. Основи маркетингу : навч. посібник / пер. с англ. Т. Н. Решетняк. Львів, 2009. 698 с.
<i>Частина видання</i>	
Розділ книги	Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. Основи аграрного підприємництва / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5-15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Железніков О. М. Організаційний дизайн системи дистрибутивного маркетингу в агробізнесі. <i>Збірник тез 8-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific achievements of contemporary society» (March 6-8, 2025)</i> . Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2025. С. 596-606. URL : https://surl.li/rokalw .
Статті з періодичних видань	Кравчук І. І., Заблудський Р. І. Механізми, інструментарій та інноваційний функціонал управління реінжинірингом бізнес-процесів. <i>Бізнес-навігатор</i> . Вип. 4(81). 2025. С. 75-83. URL : https://surl.li/zyluoa .
<i>Електронні ресурси</i>	
Книги	Ілляшенко С. М., Шипуліна Ю. С. Товарна інноваційна політика: підручник. Суми : Університетська книга, 2023. 281 с. URL: http://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11.2017).
Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18
Періодичні видання	Гайдучок Т., Вітер С., Гданська Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення для підвищення ефективності управління фінансовими результатами. <i>Економіка та суспільство</i> . 2024. № 65. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-85 (дата звернення: 26.12.2024)

Додаток Е

Правила оформлення курсового проєкту

Мова	Українська
Формат	Друкований текст за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word
Інтервал	Роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу
Шрифт	Times New Roman, розмір шрифту - 14 pt
Поля	Текст проєкту необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм
Нумерація сторінок	Сторінки нумеруються арабськими цифрами, з дотриманням наскрізної нумерації впродовж усього тексту проєкту. Нумерація сторінок починається з 2-ї сторінки. Номер сторінки проставляється у правому верхньому куті
Нумерація розділів і підрозділів	Розділи і підрозділи проєкту нумеруються арабськими цифрами. Розділи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення змісту проєкту. Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу й порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою
Формули та рисунки	Формули та рисунки розміщують безпосередньо після посилання на них у тексті проєкту. Нумеруються формули та рисунки арабськими цифрами в межах розділу. Номер формули (рисунка) складається з номера розділу та порядкового номера формули (рисунка), відокремлених крапкою. Формула, що нумерується, наводиться посередині нового рядка (нумерація – з правого боку в дужках). Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули, якщо вони не пояснювалися в тексті, слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Номер рисунка, назва та пояснювальні підписи розміщуються під рисунком
Таблиці	Таблицю розміщують безпосередньо після посилання на неї у тексті проєкту або на наступній сторінці. Кожна таблиця повинна мати тематичний заголовок, що відображає її зміст. Нумерація таблиць здійснюється арабськими цифрами в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу й порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою
Посилання на використані джерела	Посилання на використані джерела зазначаються порядковим номером згідно їх переліку у квадратних дужках, наприклад: [7, с. 35], що означає 7 – номер джерела із списку літератури; с. 35 – сторінка з даного джерела, з якої наведено конкретну інформацію; [10] – 10 – джерело із списку літератури, з якого наведено узагальнену інформацію
Додатки	Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ї, наприклад, додаток А, додаток Б. У матеріалах додатків допускається використання шрифту розміром не менше 10 pt та одинарного міжрядкового інтервалу.

Приклад оформлення таблиць і рисунків

Таблиця 2.1

Динаміка чисельності персоналу ТОВ «Систем-фактор»

Категорії працівників	2024 р.		2025 р.		2026 р.		Відхилення 2026р. до2024 р.	
	К-сть, осіб	питома вага, %	К-сть, осіб	питома вага, %	К-сть, осіб	питома вага, %	Абсолютне значення +/-	Відносне значення, %
Керівники	54	2,7	48	2,8	41	2,5	-13	24,1
Спеціалісти	155	7,9	153	8,5	124	7,6	-31	20,0
Службовці	186	9,5	180	9,9	165	10,1	-21	11,3
Робітники	1576	79,9	1423	78,8	1304	79,8	-272	17,3
Всього	1971	100	1804	100	1634	100	-337	17,1

Джерело: розраховано за даними статистичної звітності підприємства та власних досліджень.

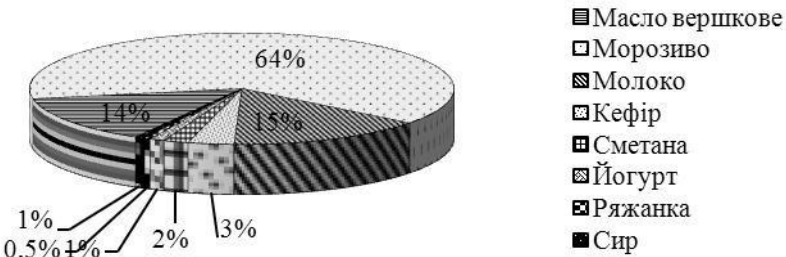

Рис. 2.1. Структура реалізації продукції ТОВ «Систем-фактор» у 2025 р., %

Джерело: складено автором за даними підприємства.

Зразок бланку оцінювання курсового проєкту
з дисципліни «Менеджмент організацій»

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

на тему: _____

здобувач(а) (ки) _____

Критерії	Max
Технічне оформлення проєкту відповідно до вимог стандарту	10
Логічно-структурна побудова проєкту	5
Повнота розкриття теоретико-методологічних аспектів проблеми дослідження	10
Логічність та повнота висновків щодо фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства	10
Глибина практичного дослідження управлінської проблеми в межах конкретної організації	10
Практичність та об'єктивність запропонованих заходів та їх відповідність мети дослідження	10
Ступінь економічного обґрунтування запропонованих заходів	10
Логічність та повнота пропозицій і висновків проєкту	5
Захист проєкту:	15
Вміння аргументовано і лаконічно викласти основні результати дослідження. Культура мовлення.	5
Повнота і вичерпність відповідей	10
РАЗОМ	100

Основні помилки і недоліки проєкту: _____

Висновок викладача: в цілому робота відповідає /не відповідає вимогам вищої школи і може /не може бути допущеною до захисту

Керівник _____
(посада, П.І.Б., підпис)

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ
З ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЙ»
здобувачів освіти ОС «Магістр»
галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право»
спеціальності ДЗ Менеджмент**

Роздруковано з оригіналу-макета замовника

Підписано до друку 31.08.2026
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Зам. № 282 Умов. друк. арк.2,0
Наклад 50 прим.

Свідоцтво суб'єкта про державну реєстрацію
ДК №7381 від 13.07.2026 р.
Поліський національний університет, 2026
10008, м. Житомир, вул. бульвар Старий, 7